

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 222/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SKELETON, a.s.**, Námestie pri Sýpke 939, Bratislava, IČO 46 662 936, zastúpenej DEDÁK & Partners, s. r. o., Suché Mýto 1, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod č. 0922959024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (ktoré bližšie nešpecifikovala), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 bodu 1 Prílohy č. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod č. 0922959024, pretože okresný súd neprihliadal na jej návrh na vydanie platobného rozkazu a výsledkom bola nečinnosť okresného súdu. V petite svojej ústavnej sťažnosti žiada iba vyslovenie porušenia svojich práv a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 20. decembra 2024 podala na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“); konaniu bolo pridelené číslo 0922959024. Podľa § 11c ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) sa na účely platenia súdneho poplatku splatného podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu

v upomínacom konaní poplatníkovi zúčtovacie údaje oznamujú automatizovaným spôsobom. Súd na zaplatenie súdneho poplatku v upomínacom konaní poplatníka nevyzýva. Sťažovateľka tvrdí, že platobný predpis na zaplatenie súdneho poplatku nebol vygenerovaný v deň podania návrhu, ale príkaz na úhradu súdneho poplatku jej bol doručený až 31. decembra 2024. Podľa platobného predpisu mal byť súdny poplatok zaplatený do 5. januára 2025. Koniec lehoty na zaplatenie súdneho poplatku pripadal na deň pracovného pokoja, t. j. na nedeľu, a 6. január 2025 bol rovnako deň pracovného pokoja z dôvodu štátneho sviatku. Najbližší pracovný deň, t. j. 7. január 2025, sťažovateľka vykonala úhradu súdneho poplatku bankovým prevodom. Dňa 10. januára 2025 bol sťažovateľke vrátený súdny poplatok a 16. januára 2025 jej bola doručená notifikácia, v zmysle ktorej súdny poplatok nebol v lehote 15 dní zaplatený, a preto sa na návrh neprihliada (§ 11c ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch).

3. Sťažovateľka podala 14. januára 2025 predsedovi okresného súdu a 15. januára 2025 aj do upomínacieho konania č. 0922959024 sťažnosť na nečinnosť a žiadala, aby bol vydaný nový platobný predpis a následne platobný rozkaz. Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi uviedol, že prešetril celú situáciu nahliadnutím do elektronickej databázy podaní. V súvislosti s posudzovaním dodržania lehoty na úhradu súdneho poplatku citoval § 11c ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch s tým, že poplatková povinnosť v upomínacom konaní musí byť splnená celkom v lehote do 15 od podania návrhu. To znamená, že pri návrhu podanom 20. decembra 2024 a následne prijatom na súde 21. decembra 2024 uplynula lehota na úhradu súdneho poplatku dňom 5. januára 2025. Súdny poplatok bol teda zaplatený po zákonom ustanovenej lehote. Súčasne zdôraznil, že v čase od podania návrhu do dňa pridelenia veci na rozhodnutie sudcovi (t. j. do pridelenia spisovej značky) prebiehajú procesy (overovania, oznamovania zúčtovacích údajov) automatizovaným spôsobom, t. j. bez možnosti akéhokoľvek zásahu do doby platnosti platobného predpisu zamestnancami okresného súdu. Do systému generovania platobných predpisov a párovania platieb okresný súd nezasahuje a nie je ani správcom uvedeného systému. Zákonná lehota na zaplatenie súdneho poplatku uplynula najneskôr 5. januára 2025, a nie 7. januára 2025, ako uvádza sťažovateľka, preto sťažnosť vyhodnotil ako neprípustnú. V závere zdôraznil, že v prípade, ak je podávajúcemu doručená notifikácia o neprihliadaní na návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku v zákonom stanovenej lehote, t. j. vec nebola pridelená sudcovi na rozhodnutie a návrhu nebola pridelená spisová značka, má podávajúci možnosť podať nový návrh.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že v danom konaní došlo k porušeniu jej práva na súdnu a inú právnu ochranu. Postup okresného súdu považuje za arbitrárny, bez logickej opodstatnenosti, pretože neprihliadal na riadne a včas urobené podanie sťažovateľky pre nezaplatenie súdneho poplatku, a to napriek tomu, že súdny poplatok zaplatila riadne a včas. Výsledkom je stav, že okresný súd je nečinný a v konaní sa napriek podanému návrhu nekoná. Sťažovateľka nerozumie, prečo došlo k vráteniu riadne a včas zaplateného súdneho poplatku.

5. Lehota na zaplatenie súdneho poplatku je podľa jej názoru procesnoprávnou, a nie hmotnoprávnou, pričom poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 493/2019 z 23. júna 2020.

Aj konanie podľa zákona o upomínacom konaní je konaním procesným, pretože samotný zákon v § 15 ods. 1 odkazuje na použitie Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Ak sa teda na lehoty podľa zákona o súdnych poplatkoch vzťahujú ustanovenia civilného procesu, nemožno k lehote podľa § 11c zákona o súdnych poplatkoch pristupovať inak. Sťažovateľka, citujúc § 121 ods. 4 a 5 CSP, uhradila súdny poplatok najbližší pracovný deň po splatnosti súdneho poplatku, t. j. 7. januára 2025. Nemala možnosť uhradiť poplatok skôr, pretože platobný predpis jej bol zaslaný oneskorene, až 10. deň od podania návrhu, a tiež z dôvodu, že v čase uplynutia lehoty bol deň pracovného pokoja. Dňa 1. januára 2025 bol rovnako štátny sviatok, nasledovali 2 pracovné dni a následne 3 dni pracovného pokoja. Chybou okresného súdu mala sťažovateľka reálne 2 pracovné dni na úhradu súdneho poplatku, čo bolo v príkrom rozpore so zákonom. Platbu realizovala hneď, ako to bolo možné, a to v rámci lehoty na zaplatenie. Chyba na strane súdu nemôže ísť na jej ťarchu, pretože bez vygenerovaného a doručeného platobného predpisu nemala možnosť zaplatiť súdny poplatok iným spôsobom. Neprihliadaním na podanie sťažovateľky a neakceptovaním uhradeného súdneho poplatku došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu ako integrálnej súčasti práva na spravodlivý proces. Výsledkom tohto postupu je následná nečinnosť súdu. Okresný súd podľa názoru sťažovateľky nepostupoval správne pri riešení vzniknutej situácie.

6. Sťažovateľka nesúhlasí s tvrdením predsedu okresného súdu, ktorý argumentoval, že má možnosť podať nový návrh. Takúto možnosť totiž podávajúcí nemusí mať z rôznych zákonných dôvodov, napríklad z dôvodu premlčania či preklúzie. Sťažovateľka nevidí dôvod na to, aby pre pochybenie na strane súdu iniciovala ďalšie konanie, keď postupovala správne a napriek tomu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej práv, pretože v dôsledku pochybení v postupe okresného súdu sa neprihliada na jej návrh na vydanie platobného rozkazu. Tvrdí, že poplatkovú povinnosť si splnila riadne a včas, avšak okresný súd posúdil vzniknutú situáciu arbitrárne a v rozpore s relevantnou právnou úpravou.

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

9. Zmysel a účel princípu subsidiarity vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013)], podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná,

ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

10. Podľa § 1 ods. 2 zákona o upomínacom konaní je upomínacie konanie alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa Civilného sporového poriadku.

11. Podľa § 6 ods. 3 zákona o upomínacom konaní odmietnutie návrhu nie je prekážkou na opätovné uplatnenie nároku podľa tohto zákona alebo na jeho uplatnenie podľa Civilného sporového poriadku.

12. Podľa § 11c ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch ak poplatková povinnosť z návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní nie je splnená celkom do 15 dní od podania návrhu, na návrh sa neprihliada, o čom súd poplatníka upovedomí; ustanovenie § 10 sa nepoužije.

13. Z už citovaných ustanovení zákona o upomínacom konaní vyplýva, že upomínacie konanie je (len) alternatívnym spôsobom riešenia sporov vzniknutých pri uplatňovaní peňažných nárokov, ktorého využitie však za ustanovených podmienok (neprihliadanie na návrh z dôvodu nesplnenia poplatkovej povinnosti) nevylučuje právo strany sporu na opätovné uplatnenie peňažného nároku podľa ustanovení zákona o upomínacom konaní. V situácii, keď bol návrh odmietnutý, už ústavný súd uviedol, že takýto postup nevylučuje právo strany sporu (účastníka upomínacieho konania) na opätovné uplatnenie peňažného nároku podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Rozhodnutie o odmietnutí návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní nezakladá prekážku *res iudicata* a nevylučuje možnosť účastníka upomínacieho konania obrátiť sa so svojím peňažným nárokom na príslušný všeobecný súd (porov. IV. ÚS 276/2018, č. 67/2018 ZNaU). O to viac platí daná premisa v prípade, ak sa na návrh neprihliada, a hľadá sa naň akoby nikdy uplatnený nebol.

14. V danom prípade okresný súd vychádzal z elektronického systému a z toho, že súdny poplatok bol uhradený oneskorene, pričom výšku súdneho poplatku vrátil sťažovateľke v celosti. Okresný súd neprihliadal na podanie sťažovateľky a sťažovateľku upovedomil o dôvodoch svojho nekonania, ako aj prípadných ďalších možnostiach uplatnenia jeho nároku. Z popísaného postupu okresného súdu nevyplýva svojvôľa alebo taká aplikácia a interpretácia relevantnej právnej úpravy, ktorá by bola extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich upomínacie konanie.

15. Bez potreby detailnejšieho vysporiadavania sa s námietkami sťažovateľky ústavný súd uvádza, že mu neprislúcha prehodnocovať záver o (ne)splnení poplatkovej povinnosti riadne a včas za situácie, ak relevantná právna úprava poskytuje sťažovateľke dostupné prostriedky na ochranu jej práv, t. j. možnosti ako opätovne uplatniť svoj nárok, a to či už opätovným podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu v rámci upomínacieho konania, alebo možnosťou podať žalobný návrh na príslušný súd v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku.

16. Zmyslom a účelom ústavného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) je totiž zaručiť, resp. umožniť každému reálny prístup k súdu, a to po splnení podmienok ustanovených zákonom (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96), pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu. Skutočnosť, že sťažovateľke nebola nateraz poskytnutá ochrana vo forme, akú žiadala (platobný rozkaz), ešte neznamená, že jej bol odopretý prístup k súdu, pretože aktuálny postup okresného súdu nevyvolal u nej konkrétne relevantné negatívne dôsledky vzťahujúce sa na ňou uplatnený nárok, ktoré by už nebolo možné korigovať

d'alším procesným postupom. Sťažovateľka síce argumentuje, že nie v každej situácii by sa dal tento stav odstrániť podaním nového návrhu z dôvodu prekážky spočívajúcej v premlčaní alebo preklúzii nároku, netvrdí však (a ani nepreukazuje), že je to jej prípad.

17. Na základe uvedeného ústavný súd sumarizuje, že neprihliadnutím na podanie sťažovateľky v upomínacom konaní v dôsledku prijatia záveru, že neuhradila súdny poplatok, sa sťažovateľke súdna ochrana ako taká neodopiera, pretože má na ochranu svojich práv k dispozícii účinný právny prostriedok, o ktorom je oprávnený rozhodnúť všeobecný súd. Tým je zaručené právo sťažovateľky na prístup k súdu. Za týchto okolností možno považovať ústavnú sťažnosť sťažovateľky za predčasne podanú, a preto ju ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu